

Evaluatie Implementatie Inzameling Luiers en Incontinentiemateriaal – Gemeente Druten

Van: Melissa Kars

Datum: 6-2-2023

Dar is in juli 2021 gestart met de gescheiden inzameling van luiers en incontinentiemateriaal. Na een testperiode heeft ARN sinds 2021 de capaciteit voor de verwerking van luiers en incontinentiemateriaal vergroot naar 15.000 ton. Dar maakt gebruik van een deel van deze capaciteit. Uit de verwerkte luiers worden biogas, biogranulaat, kunstmest en herbruikbare plastics geproduceerd. Daarnaast besparen we door te recyclen bij ARN 899 kg CO₂-eq per ton luieraafval.

Vanaf 1 november 2022 kunnen bewoners uit gemeente Druten hun luiers en incontinentiemateriaal gescheiden naar speciale containers brengen. Inmiddels hebben we in Druten al ruim 90 ton (1-1-2023) luiers en incontinentiemateriaal opgehaald, en dat is iets om trots op te zijn!

De inzameling van luiers en incontinentiemateriaal is nieuw in de regio. Daarom evalueert Dar de inzameling, en geeft Dar een doorkijk naar de toekomst van de inzameling van luiers en incontinentiemateriaal.

Inzamelsysteem

Bewoners van Druten kunnen luiers en incontinentiemateriaal naar zeven locaties in de gemeente brengen. De luiers en het incontinentiemateriaal gaan in speciale luierzakken. Deze luierzakken kunnen bewoners gratis ophalen op verschillende plekken in de gemeente.

Om toegang te krijgen tot de container die met een afvalpaslezer zijn uitgerust, kunnen bewoners toegang vragen via Dar en wordt de huidige afvalpas geactualiseerd en geschikt gemaakt om ook de luiercontainer te openen. Na de actualisatie kunnen bewoners de volle luierzakken naar de speciale luiercontainers brengen.

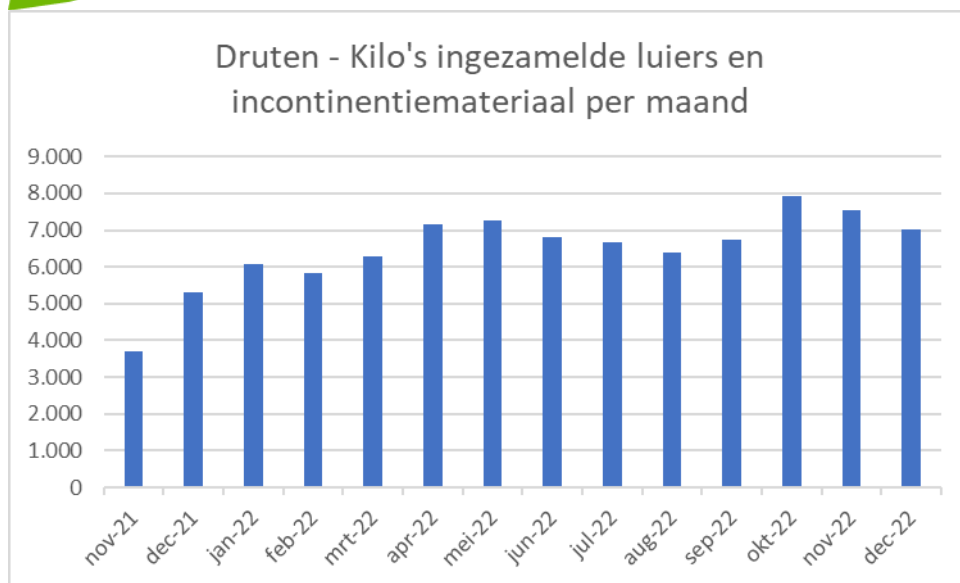
Afvalpassysteem

De bewoners moeten toegang vragen tot de luiercontainers bij Dar. Hiermee voorkomen we dat iedereen automatisch toegang heeft en de container. Door deze drempel op te werpen hopen we dat inwoners hierdoor alleen luiers en incontinentiemateriaal in de containers doen, waardoor de kwaliteit van de inzameling hoog blijft. Bewoners kunnen digitaal of per telefoon toegang vragen bij Dar. De toegang tot de luiercontainer is een paar uur later op de afvalpas geactualiseerd en de bewoner wordt hierover geïnformeerd.

Kwantiteit / kwaliteit

De inzameling van luiers en incontinentiemateriaal loopt in Druten goed. Op basis van onderzoek hadden we ingeschat ca. 52 ton in te zamelen in het eerste jaar. Tussen 1 november 2021 en 1 januari 2023 hebben we in Druten ruim 90 ton luiers en incontinentiemateriaal opgehaald. Dat is ruim boven verwachting, en daar mogen we trots op zijn!

In Nederland hebben bewoners gemiddeld 10kg luiers en incontinentiemateriaal in hun restafval. Als doelstelling voor het eerste jaar wilden we gemiddeld 3kg luiers en incontinentiemateriaal per inwoner ophalen. Op dit moment haalt Dar in Druten gemiddeld bijna 4,5 kg luiers en incontinentiemateriaal per inwoner per jaar op. We zien ook dat de inzameling nog steeds groeit. Zie hieronder de ontwikkeling per maand:

Dar heeft veelvuldig met ARN contact over de kwaliteit van de inzameling. Tot op heden is de kwaliteit van het aangeleverd materiaal goed, en zijn alle vrachten geaccepteerd.

Locaties

Dar heeft samen met gemeente Druten een locatieplan opgesteld. Het aantal containers en de locaties was op basis van een verwachte hoeveelheid ingezamelde luiers en incontinentiemateriaal en samenstelling van de bewoners van de gemeente/wijk. Om een goede dekking te krijgen in de gemeente hebben we in eerste instantie gekozen voor zeven containerlocaties. In elke kern is minimaal één container neergezet, in Druten zijn er vier containerlocaties. Aangezien de inzameling nieuw was, wisten we van tevoren niet welke containers goed zouden lopen, en welke containers minder hard zouden lopen. Dar heeft dit de eerste maanden goed gemonitord. We hebben in het eerste jaar een aantal aanpassingen gedaan:

- ✓ We hebben op verschillende locaties de inzamel frequentie verhoogd naar twee of drie keer per week, afhankelijk van het aanbod op de locatie.
- ✓ Het aanbod bij de luicontainer bij de Scharenburg in Druten was te hoog, en deze liep over. Op deze locatie komen bewoners ook om andere afvalstromen weg te brengen en hier zit een grote supermarkt, dus hier is veel aanloop. Om die reden is er uiteindelijk een container bijgezet.
- ✓ Bij de verhuizing van de milieustraat naar Joop Rodenburg is ook een container op de nieuwe milieustraat gezet. Hiermee is het aantal inzamellocaties gestegen van zeven naar acht.

We zien dat alle containers in gemeente Druten goed gebruikt worden. De container op de Scharenburg en Ooievaarstraat in Druten worden ver weg het meeste gebruikt.

Op basis van gewicht zien we welke containers tussen juli en december 2022 het meest werden gebruikt in Druten. Hieruit volgt de volgende top 8:

1. Druten - Scharenburg	12 ton
2. Druten - Ooievaarstraat	7 ton
3. Afferden - Koningsplein	4 ton
4. Puiflijk - Koningsweg	4 ton
5. Deest - Grotestraat	3 ton
6. Horssen - Octopusstraat	3 ton

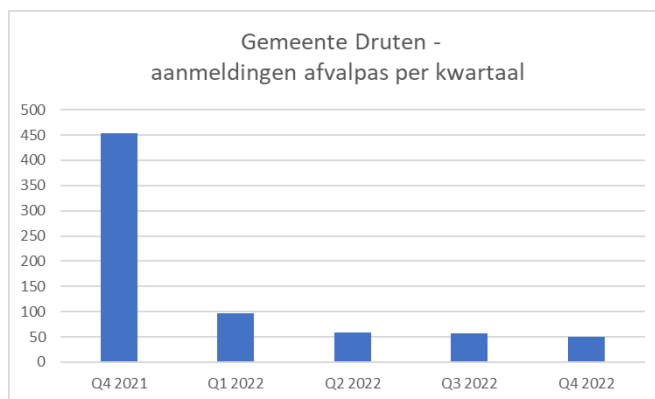
7. Druten - Kasteelhof	2,5 ton
8. Druten – Milieustraat	2 ton

Afvalpassysteem

Om toegang te krijgen tot de container die met een afvalpaslezer zijn uitgerust, kunnen bewoners toegang vragen via Dar en wordt de huidige afvalpas geactualiseerd en geschikt gemaakt om ook de luicontainer te openen. Bij de meeste bewoners was dit al snel duidelijk, en er werd massaal toegang gevraagd in de eerste maanden. Helaas bereik je middels communicatie niet gelijk iedereen, dus hebben we nog een aantal extra communicatierondes gedaan.

Op basis van cijfers van CBS had Dar van tevoren ingeschat dat tussen de 800-900 aansluitingen in aanmerking komen voor de inzameling van luiers en incontinentiemateriaal. Inmiddels hebben 731 (10-1-2023) huishoudens toegang tot de container. Dat sluit dus goed aan op de verwachting.

Zie hier het verloop van de aanmeldingen voor toegang tot de containers.

Luierzakken

Om de luierszakken bij de inwoners te krijgen is er een nieuw distributienetwerk opgezet. De luierszakken zijn o.a. te krijgen bij kinderdagverblijven, consultatiebureaus, wijkcentra, apotheken, de gemeentewerf en het gemeentehuis. Dit zijn de locaties waar de doelgroep ook met regelmaat komt. Inmiddels kunnen bewoners de zakken op dertien locaties in gemeente Druten krijgen. Dar ziet dat het overgrote deel van de bewoners de zakken goed gebruikt.

Dar heeft gekozen voor luierszakken en zakken voor incontinentiemateriaal. De zakken voor incontinentiemateriaal zijn meer anoniem, omdat op de zak niet staat waar hij voor bedoeld is (op de wikkel wel). Dar ziet dat beide zakken worden gebruikt (50% incontinentiezakken en 50% luierszakken in Druten), en gaat om deze reden hiermee door. Zie hieronder voorbeelden van de verschillende zakken. Op de zakken voor incontinentiemateriaal staat 'Ik scheid van afval'. Alleen op de wikkel staat informatie over incontinentiemateriaal. Bij kinderdagverblijven en consultatiebureaus kunnen inwoners alleen luierszakken krijgen. Op de overige locaties zijn beide zakken te verkrijgen.

De hoeveelheid uitgegeven luierzakken is meer dan begroot. Dat komt enerzijds omdat we meer luiers en incontinentiemateriaal inzamelen dan verwacht. Anderzijds komt dit omdat inwoners minder kilo's in de zak doen dan verwacht. Hierdoor hebben inwoners meer zakken nodig. Daarnaast heeft Dar veel distributielocaties dit jaar bevoorrad, dus er ligt nog een voorraad zakken op deze locaties om later opgehaald te worden door inwoners.

In 2021 en 2022 werd de distributie van de zakken nog door het facilitair centrum van Dar georganiseerd. Vanaf 2023 verzorgt Van Altena de distributie van de luierzakken, net zoals zij de distributie van de zakken van andere afvalstromen verzorgen, zowel in Druten als in de regio.

Communicatie

Om inwoners bekend te maken met de gescheiden inzameling van luiers en incontinentiemateriaal zijn er verschillende online en offline communicatiemiddelen ingezet. Daarin is 'Vieze luiers, frisse winst' de slogan en is het icoon dat daarbij wordt afgebeeld Winston. Hij legt op een vriendelijke en duidelijke manier uit wat het scheiden van luiers en incontinentiemateriaal is, hoe het werkt en waarom het zo belangrijk is. Dit komt terug in de vele communicatie-uitingen, zowel online als offline. Na de bekendmaking van het scheiden van deze afvalsoort is er tijdens het project bijgestuurd met communicatie. Er is bijvoorbeeld extra gecommuniceerd over het gebruik van de afvalpas en hoe dit werkt. Daarnaast is er extra communicatie ingezet om bijplaatsing van luierzakken naast de container tegen te gaan.

Goed nieuws!
Vanaf 1 november 2021 kan je gratis jouw luiers en incontinentiemateriaal scheiden

De gemeente Druten en Dar gaan samen met jou voor minder restafval. Hoe beter jij jouw afval scheidt, hoe minder restafval je overhoudt. Van vieze luiers en incontinentiemateriaal maken we nieuwe producten. Bijvoorbeeld autobumpers en plastic straatmeubels. Ook winnen we energie. Zo worden vieze luiers, frisse winst!

Meer weten? www.dar.nl/luiers

**VIEZE LUIERS
FRISSE WINST**

Let op!
Je hebt toegang nodig om met jouw afvalpas de luiercontainer te openen. Vraag toegang via www.dar.nl/luiers

www.dar.nl | info@dar.nl | 024-3716000

Dar

Bewonerstevredenheidsonderzoek

In november/december 2022 heeft Dar met Integron een bewonerstevredenheidsonderzoek uitgezet in de hele Dar-regio (behalve gemeente Nijmegen). Via online en offline communicatiemiddelen heeft Dar de doelgroep van luiers en incontinentiemateriaal opgezocht. 493 respondenten hebben het onderzoek ingevuld, waarvan 65 respondenten uit Druten. De bewoners van Druten beoordelen de inzameling van luiers en incontinentiemateriaal met een 7,4. Dat is een mooi compliment.

Bewoners zijn met name heel tevreden over de bereikbaarheid en gebruiksvriendelijkheid van de luiercontainers. Daarnaast zijn ze tevreden over het aantal locaties waar de zakken te krijgen zijn en de informatievoorziening, al mag dit volgens sommige bewoners nog wel op meer locaties. Bewoners zien een verbeterpunt in het aantal locaties waar bewoner de zakken naartoe mag brengen. Hierover gaat Dar met de gemeente in gesprek.

Financiële evaluatie

De kosten voor de luierinzameling vallen hoger uit dan begroot. Dat komt met name doordat we veel meer luiers en incontinentiemateriaal inzamelen dan verwacht.

De inschatting voor de kosten van de inzameling in het eerste jaar was 52 ton, hier was de begroting op gebaseerd. In 2022 heeft Dar 81 ton luiers en incontinentiemateriaal ingezameld.

Eenmalige kosten

De eenmalige kosten vallen hoger uit door het plaatsen van een extra container op de Scharenburg en de milieustraat in Druten. Hiermee komen de kosten uit op € 37k, i.p.v. de begrote € 30k.

Structurele kosten

De structurele kosten bestaan uit inzamelkosten, verwerkingskosten, schoonmaakkosten containers en kosten voor de zakken. De structurele kosten waren ingeschat op ca. € 19k per jaar. Daarnaast zou er een besparing plaatsvinden van ca. 5k op verwerkingskosten van restafval. De daadwerkelijke kosten voor 2022 komen op €43k. De ingeschatte besparing op verwerking restafval is ca. € 11k.

Doorkijk komende jaren

Er zijn landelijk nog niet veel voorbeelden waarbij we de groei van de inzameling voor luiers en incontinentiemateriaal tegen kunnen afzetten. Gemeente Venlo heeft wel een vergelijkbaar inzamelsysteem, omgekeerd inzamelen en luierinzameling via breng-containers. Zij hebben aangegeven binnen twee jaar 7-8 kilo luiers per inwoners per jaar in te zamelen. Indien deze stijging ook in Druten doorzet, kan het zijn dat we extra capaciteit moeten creëren in alle kernen.

Dar adviseert op dit moment een extra container bij de Ooievaarstraat in Druten te plaatsen. Dar zamelt hier nu drie keer per week in. Door de extra capaciteit kan de inzamelfrequentie per week van drie keer naar twee keer, waardoor gemeente Druten uiteindelijk kosten bespaart. Daarnaast is er hierdoor ook ruimte voor groei van de inzameling in de toekomst.

Zoals hierboven te lezen worden de containers in Afferden en Puiflijk ook goed gebruikt. Op dit moment is extra capaciteit nog niet nodig, maar naar verwachting in de toekomst wel.